

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT (EU) 2017/847

av den 16 maj 2017

om beviljande av ett undantag på begäran av Danmark i enlighet med rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket*[delgivet med nr C(2017) 2891]***(Endast den danska texten är giltig)**

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket ⁽¹⁾, särskilt punkt 2 tredje stycket i bilaga III, och

av följande skäl:

- (1) Den 18 november 2002 antog kommissionen beslut 2002/915/EG ⁽²⁾ och beviljade därmed ett undantag på begäran av Danmark i enlighet med direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket. Enligt beslutet tillåts i Danmark spridning av stallgödsel som innehåller högst 230 kg kväve per hektar och år på vissa kreatursanläggningar inom ramen för det danska åtgärdsprogrammet 1999–2003. Undantaget förlängdes genom kommissionens beslut 2005/294/EG ⁽³⁾ i samband med det danska åtgärdsprogrammet 2004–2007, genom kommissionens beslut 2008/664/EG ⁽⁴⁾ i samband med det danska åtgärdsprogrammet 2008–2012 och genom kommissionens genomförandebeslut 2012/659/EU ⁽⁵⁾ i samband med det danska åtgärdsprogrammet 2008–2015.
- (2) Det undantag som beviljades genom genomförandebeslut 2012/659/EU berörde (för perioden 2014/2015) cirka 1 500 kreatursanläggningar, 425 102 djurenheter och 205 165 hektar åkerareal, motsvarande 4,0 % av det totala antalet anläggningar, 18,6 % av det totala antalet djurenheter och 8,2 % av den totala åkerarealen i Danmark.
- (3) Den 4 februari 2016 lämnade Danmark in en begäran till kommissionen om en förlängning av undantaget enligt punkt 2 tredje stycket i bilaga III till direktiv 91/676/EEG.
- (4) Danmark har i enlighet med artikel 5 i direktiv 91/676/EEG upprättat ett åtgärdsprogram för perioden 2016–2018, genom delar av föreskrift nr 1324 av den 15 november 2016 om kommersiell djurhållning, stallgödsel, ensilage etc., förordning nr 388 av den 27 april 2016 om jordbrukets användning av gödselmedel och om växttäck och föreskrift nr 1055 av den 1 juli 2016 om jordbrukets användning av gödselmedel under planeringsperioden 2016/2017, och ett nytt målinriktat program för fånggrödor, som är obligatoriskt, enligt förordningen om jordbrukets användning av gödselmedel och om växttäck. Dessutom införs i den danska lagstiftningen en ny generell fosforreglering, enligt lagen om miljögodkännande etc. av djurhållningsanläggningar och föreskriften om kommersiell djurhållning, stallgödsel, ensilage etc.

⁽¹⁾ EGT L 375, 31.12.1991, s. 1.

⁽²⁾ Kommissionens beslut 2002/915/EG av den 18 november 2002 om en begäran om undantag i enlighet med stycke 2 b i bilaga III till rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket, samt artikel 9 i detta (EGT L 319, 23.11.2002, s. 24).

⁽³⁾ Kommissionens beslut 2005/294/EG av den 5 april 2005 om en begäran om undantag i enlighet med punkt 2 b i bilaga III till rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket, samt artikel 9 i detta (EUT L 94, 13.4.2005, s. 34).

⁽⁴⁾ Kommissionens beslut 2008/664/EG av den 8 augusti 2008 om ändring av beslut 2005/294/EG om en begäran om undantag i enlighet med punkt 2 b i bilaga III till och artikel 9 i rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (EUT L 217, 13.8.2008, s. 16).

⁽⁵⁾ Kommissionens genomförandebeslut 2012/659/EU av den 23 oktober 2012 om beviljande av ett undantag på begäran av Konungariket Danmark i enlighet med rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (EUT L 295, 25.10.2012, s. 20).

- (5) I den danska lagstiftning som genomför direktiv 91/676/EEG anges gränser för tillförseln av kväve. Lagstiftning som begränsar tillförseln av fosfor har antagits och kommer att träda i kraft i augusti 2017.
- (6) Den danska rapporten om status och trender för vattenmiljö och jordbruksmetoder för perioden 2012–2015 visar ett årligt överskott i den nationella växtnäringensbalansen på 80 kg N/ha under 2014 och ett totalt kväveutsläpp från jordbruket till havet på ungefär 70 % av den totala tillförseln under 2012. Enligt Danmarks uppskattning måste den landbaserade kvävebelastningen till kustvatten minskas från 56,8 Mt till 44,7 Mt N, för att stödja en god ekologisk status.
- (7) Den danska lagstiftningen bör innehålla ett kombinerat målinriktat program för frivilliga och obligatoriska fånggrödor för 2017 och 2018. Inom ramen för detta program bör de obligatoriska bestämmelserna för fånggrödor träda i kraft automatiskt om miljömålen inte kan nås genom de frivilliga avtalen. Arealerna med fånggrödor bör vara ett komplement till det nationella kravet på obligatoriska fånggrödor enligt den danska förordningen om jordbrukets användning av gödselmedel och om växttäck. Dessa åtgärder är nödvändiga för att tillämpningen av det nuvarande undantaget inte ska leda till försämrad vattenkvalitet.
- (8) De uppgifter som Danmark lämnat beträffande det undantag som beviljats genom beslut 2012/659/EU visar att undantaget inte har lett till försämrad vattenkvalitet jämfört med de arealer som inte omfattas av undantaget. Uppgifter som Danmark presenterat om genomförandet av direktiv 91/676/EEG för perioden 2012–2015 ⁽¹⁾ visar att ca 16 % av de danska övervakningsstationerna för grundvatten har genomsnittliga nitrathalter över 50 mg/l och att ca 23 % har genomsnittliga nitrathalter över 40 mg/l. Data från övervakningen visar en stabil trend för nitrathalter i grundvattnet jämfört med den föregående rapporteringsperioden (2008–2011). För ytvattnet har de flesta övervakningsstationerna genomsnittliga nitrathalter under 50 mg/l och visar en stabil trend för nitrathalterna. I rapporten för perioden 2012–2015 anges att 2 av 119 kustvatten fick klassificeringen "god" status.
- (9) Efter en prövning av Danmarks begäran på grundval av de faktorer som anges i punkt 2 tredje stycket i bilaga III till direktiv 91/676/EEG, och mot bakgrund av de erfarenheter som vunnits från det undantag som fastställs i besluten 2002/915/EG, 2005/294/EG, 2008/664/EG och genomförandebeslut 2012/659/EU, anser kommissionen att den mängd stallgödsel som föreslagits av Danmark, motsvarande 230 kg kväve per hektar och år, inte kommer att inverka på uppnåendet av målen i direktiv 91/676/EEG, om vissa strikta villkor är uppfyllda.
- (10) I anläggningar som har tillstånd att sprida stallgödsel som innehåller högst 230 kg kväve per hektar och år, uppdateras gödslingsplanerna i god tid för att säkerställa att de överensstämmer med de använda jordbruksmetoderna, och ett permanent växttäck och fånggrödor används för att säkerställa att höstens nitratförluster återförs från de lägre markskikten och att vinterförlusterna begränsas.
- (11) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG ⁽²⁾ fastställs en omfattande, gränsöverskridande strategi för vattenskydd baserad på avrinningsdistrikt, med målet att uppnå god status för Europas vattenförekomster fram till år 2015. Att minska användningen av gödselmedel är en del av detta mål. Undantaget enligt detta beslut påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna i direktiv 2000/60/EG och utesluter inte att ytterligare åtgärder kan behövas för att fullgöra de skyldigheter som följer av det.
- (12) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG ⁽³⁾ innehåller allmänna bestämmelser om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i unionen, och denna är tänkt att användas för unionens miljöpolitik samt för andra politikområden eller verksamheter som kan påverka miljön. I tillämpliga fall bör den rumsliga information som samlas in inom ramen för det här beslutet överensstämma med bestämmelserna i det direktivet.

⁽¹⁾ Danish Environmental Protection Agency (red.), *Status and trends of the aquatic environment and agricultural practice in Denmark, Report to the European Commission for the period 2012–2015 in accordance with article 10 of the Nitrates Directive (1991/676/EEC)*, september 2016.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) (EUT L 108, 25.4.2007, s. 1).

För att minska den administrativa bördan och öka uppgifternas enhetlighet bör Danmark, vid insamling av de uppgifter som krävs enligt detta beslut, använda sig av den information som erhålls genom det integrerade administrations- och kontrollsystem som upprättats i enlighet med avdelning V kapitel II i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 ⁽¹⁾.

- (13) De åtgärder som föreskrivs i detta beslut är förenliga med yttrandet från den nitratkommitté som inrättats enligt artikel 9 i direktiv 91/676/EEG.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Undantag

Det undantag som Danmark har begärt genom en skrivelse av den 4 februari 2016, i avsikt att tillåta spridning på mark av en större mängd kväve från stallgödsel än vad som anges i punkt 2 andra stycket första meningen i bilaga III till direktiv 91/676/EEG, beviljas under förutsättning att de villkor som anges i detta beslut uppfylls.

Artikel 2

Tillämpningsområde

Detta undantag gäller för nötkreatursgårdar där växtföljden omfattar mer än 80 % grödor med stort kväveupptag och lång vegetationsperiod och för vilka ett tillstånd har getts i enlighet med artikel 5.

Artikel 3

Definitioner

I detta beslut gäller följande definitioner:

- a) *nötkreatursgård*: ett jordbruksföretag med en årlig produktion av kväve i stallgödsel över 300 kg, varav minst två tredjedelar kommer från nötkreatur.
- b) *vall*: permanent eller tillfällig vall.
- c) *grödor med vallinsådd*: spannmål för ensilage, ensilagemajs, vårkorn eller vårkorn och ärter, som insås med vall före eller efter skörd.
- d) *grödor med stort kväveupptag och lång vegetationsperiod*: något av följande:
  - i) Vall.
  - ii) Gräsfånggrödor.
  - iii) Foderbetor.
  - iv) Grödor med vallinsådd.
- e) *markprofil*: jordskiktet under marknivån ned till ett djup på 0,90 m, eller till den genomsnittliga högsta grundvattnenivån om den ligger mindre än 0,90 m under marknivån.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 549).

*Artikel 4***Villkor för undantaget**

Undantaget beviljas på följande villkor:

1. I augusti 2017 träder en ny fosforreglering i kraft, varigenom det beroende på geografiskt läge och typ av gödselmedel fastställs fosfortak på olika nivåer i hela landet. Taken ska omfatta spridning av fosfor från alla typer av gödselmedel: såväl organiska gödselmedel, inbegripet stallgödsel, biogasrötrest, avgasad växtbiomassa och avloppsslam, som oorganiska gödselmedel. Striktare tak för fosfortillförsel omfattande alla typer av gödselmedel ska tillämpas i avrinningsområden med fosforkänsliga vattenmiljöer.
2. Det ska införas ett indikator- och övervakningssystem för mängden fosfor som sprids på jordbruksmark i Danmark. Om indikator- eller övervakningssystemet visar att den faktiska årliga genomsnittliga fosfortillförseln till jordbruksmark i Danmark kan överskrida eller faktiskt har överskridit de nivåer för genomsnittlig nationell fosfortillförsel som ska nås under perioden 2018–2025, kommer maximinivåerna för fosfortillförsel att sänkas i motsvarande mån.
3. Ett kombinerat målinriktat program för frivilliga och obligatoriska fånggrödor ska införas på grundval av behovet att minska nitrathalterna i grundvatten och kustvatten. Inom ramen för programmet ska de obligatoriska bestämmelserna för fånggrödor träda i kraft automatiskt om miljömålen inte kan nås genom de frivilliga avtalen.
4. De fånggrödor som etableras inom ramen för detta program ska vara ett komplement till det nationella obligatoriska kravet på 10 eller 14 % fånggrödor på gårdens åkerareal, och får inte etableras på samma areal som används för att uppfylla kravet på fånggrödor för arealer med ekologiskt fokus.

*Artikel 5***Årligt tillstånd och åtagande**

1. Nötkreatursuppfödare kan ansöka hos de behöriga myndigheterna om årligt tillstånd att sprida stallgödsel som innehåller högst 230 kg kväve per hektar och år.

Tidsfristen för inlämning av ansökan ska vara samma som den nationella tidsfristen för ansökan om samlat gårdsstöd och inlämning av planen för gödselkvot och fånggrödor.

2. I samband med den ansökan som avses i punkt 1 ska sökanden lämna in en försäkran om att villkoren i artiklarna 7, 8 och 9 är uppfyllda.

*Artikel 6***Tillståndsgivning**

Tillstånd att sprida en mängd stallgödsel, inklusive gödsel som sprids av djuren själva och separerad gödsel, som innehåller högst 230 kg kväve per hektar och år ska ges på de villkor som anges i artiklarna 7–9.

*Artikel 7***Villkor för spridning av stallgödsel och andra gödselmedel**

1. Den totala kvävetillförseln får inte överstiga grödans beräknade näringsbehov med beaktande av näringstillförseln från marken. Den får inte överstiga de högsta tillåtna mängder som fastställs i föreskrift nr 1055 av den 1 juli 2016 om jordbrukets användning av gödselmedel under planeringsperioden 2016/2017 och i motsvarande föreskrifter för de efterföljande planeringsperioderna.

2. En gödslingsplan ska upprättas för nötkreatursgårdens hela areal. Planen ska förvaras på gården. Den ska omfatta perioden från den 1 augusti till den 31 juli påföljande år. Gödslingsplanen ska omfatta följande:

- a) En växtodlingsplan med följande uppgifter:
  - 1) Areal av skiften med grödor med stort kväveupptag och lång vegetationsperiod.
  - 2) Areal av skiften med andra grödor än de som anges i led 1.
  - 3) En översiktskarta över de skiften som avses i leden 1 och 2.
- b) Antalet djur på gården och en beskrivning av inhysnings- och gödsellagringsystemet, inklusive tillgänglig lagringskapacitet för gödsel (volym).
- c) En beräkning av kväve- och fosformängderna i den stallgödsel som produceras på gården.
- d) En beskrivning av gödselsepareringen, i tillämpliga fall, och den separerade gödselns förväntade egenskaper.
- e) Mängd, typ och egenskaper avseende den stallgödsel som skickas från eller tas emot på gården.
- f) Den förväntade mängden kväve och fosfor som krävs för grödan i varje skifte.
- g) En beräkning av spridningen av kväve och fosfor från stallgödsel på varje skifte.
- h) En beräkning av spridningen av kväve och fosfor från handelsgödsel och andra gödselmedel på varje skifte.
- i) Uppgift om tidpunkten för spridning av stallgödsel och handelsgödsel.

Gödslingsplanen ska uppdateras senast sju dagar efter varje ändring av jordbruksmetoderna på nötkreatursgården. Bokföringen över gödselanvändningen ska lämnas in till de behöriga myndigheterna senast den sista mars varje år.

3. Stallgödsel får inte spridas under perioden 31 augusti–1 mars på vall som kommer att plöjas påföljande vår.

Artikel 8

Villkor för jordprovstagning och jordanalyser

1. Prover ska tas från de översta 30 cm av jordbruksmarken och analyseras med avseende på kväve- och fosforhalt.
2. Provtagning och analyser ska genomföras minst vart fjärde år för varje areal inom gården som är likartad i fråga om växtföljd och markförhållanden.
3. Minst en provtagning och analys ska göras per fem hektar jordbruksmark.
4. Analysresultaten ska vara tillgängliga för inspektion på nötkreatursgården.

Artikel 9

Villkor för markförvaltning

1. Minst 80 % av den areal som är tillgänglig för spridning av stallgödsel ska odlas med grödor med stort kväveupptag och lång vegetationsperiod.
2. Gräsfånggrödor får inte plöjas ned före den 1 mars året efter det att de har etablerats.
3. Tillfällig vall ska plöjas på våren. En gröda med stort kväveupptag och lång vegetationsperiod ska sås så snart som möjligt och senast tre veckor efter det att vallen har plöjts.

4. Grödor i växtföljden får inte innehålla baljväxter eller andra växter som binder atmosfäriskt kväve, med undantag av följande:

- a) Klöver i vall med mindre än 50 % klöver och blålusern.
- b) Lusern i vall med mindre än 50 % klöver och blålusern.
- c) Korn och ärter med vallinsådd.

5. Kvävegödslingsnormer för grödor efter tillfällig vall ska minskas med den tidigare grödans kvävevärde i enlighet med föreskrift nr 1055 av den 1 juli 2016 om användning av gödselmedel under planeringsperioden 2016/2017, och motsvarande föreskrifter för påföljande planeringsperioder avseende gödslingsnormer, tabell över gödslingsnormer för jordbruksgrödor och grönsaker, och senare ändringar.

Artikel 10

Övervakning

1. De behöriga myndigheterna ska se till att det upprättas kartor som visar
  - a) procentandelen nötkreatursgårdar i varje kommun som omfattas av tillstånd,
  - b) procentandelen djur i varje kommun som omfattas av tillstånd,
  - c) procentandelen jordbruksmark i varje kommun som omfattas av tillstånd.

Kartorna ska uppdateras varje år.

De behöriga myndigheterna ska samla in uppgifter om växtföljder och jordbruksmetoder på de gårdar som omfattas av tillstånd. Uppgifterna ska uppdateras varje år.

2. De behöriga myndigheterna ska övervaka rotzonsvatten, ytvatten och grundvatten och lämna uppgifter till kommissionen om kväve och fosfor i markprofilen och nitrathalter i ytvatten och grundvatten, både i områden som omfattas av undantag och i övriga områden.

Övervakningen ska göras på gårdsnivå inom ramen för det nationella programmet för övervakning av avrinningsområden i jordbruksområden. Övervakningsstationerna ska vara representativa för de viktigaste jordarterna, gödslingsmetoderna och grödorna. Skärpt övervakning ska genomföras i avrinningsområden med odlade sandjordar.

Dessutom ska nitrathalter i ytvatten och grundvatten övervakas på minst 3 % av alla gårdar som omfattas av tillstånd.

3. De behöriga myndigheterna ska genomföra undersökningar och löpande näringsämnesanalyser inom ramen för det nationella programmet för övervakning av avrinningsområden i jordbruksområden och ska lämna uppgifter om lokal markanvändning, växtföljder och jordbruksmetoder på nötkreatursgårdar som omfattas av ett tillstånd.

Information och uppgifter som samlats in från näringsanalyser som avses i artikel 7 och från övervakning som avses i artikel 10.2 ska användas för modellberäkningar av kväve- och fosforförluster från nötkreatursgårdar som omfattas av ett tillstånd, baserat på vetenskapliga principer.

4. De behöriga myndigheterna ska ange hur stora procentandelar av den mark som omfattas av undantag som täcks av

- a) klöver eller blålusern i vall,
- b) korn och ärter med vallinsådd.

Artikel 11

Kontroll

1. De behöriga myndigheterna ska se till att ansökningar om tillstånd genomgår en administrativ kontroll. Om kontrollen visar att villkoren i artiklarna 7, 8 och 9 inte uppfylls av sökanden, ska ansökan avslås och sökanden underrättas om skälen för avslaget.

2. De behöriga myndigheterna ska inrätta ett program för inspektioner av gårdar som omfattas av tillstånd.

Programmet ska baseras på riskanalys med beaktande av resultaten av tidigare års kontroller av villkoren i artiklarna 7, 8 och 9 samt resultaten av kontroller av efterlevnaden av nationell lagstiftning som införlivar direktiv 91/676/EEG.

3. Inspektionerna ska utgöras av fältbesiktningar och kontroller på plats avseende uppfyllelse av villkoren i artiklarna 7, 8 och 9 och ska årligen omfatta minst 7 % av de gårdar som omfattas av ett tillstånd. Om en gård inte uppfyller dessa villkor, ska innehavaren av tillståndet bötfällas i enlighet med nationell lag och ska inte vara berättigad till ett tillstånd det påföljande året.

4. De behöriga myndigheterna ska ges de befogenheter och resurser som krävs för att kontrollera att villkoren för det undantag som beviljas enligt detta beslut uppfylls.

Artikel 12

Rapportering

De behöriga myndigheterna ska varje år, senast den 31 december, lämna in en rapport till kommissionen med följande information:

- a) Kartor som visar procentandelen nötkreatursgårdar, procentandelen djur och procentandelen jordbruksmark som omfattas av enskilda undantag i varje kommun samt kartor över lokal markanvändning, i enlighet med artikel 10.1.
- b) Övervakningsresultaten för grundvatten och ytvatten vad gäller nitrat- och fosforhalter, inbegripet information om vattenkvalitetstrender, både i områden som omfattas av undantag och i övriga områden, liksom undantagets inverkan på vattenkvaliteten, i enlighet med artikel 10.2.
- c) Resultaten av markövervakning vad gäller kväve- och fosforhalter i rotzonsvattnet, både i områden som omfattas av undantag och i övriga områden, i enlighet med artikel 10.2.
- d) Resultaten av undersökningarna av lokal markanvändning, växtföljder och jordbruksmetoder, i enlighet med artikel 10.3.
- e) Resultaten av modellberäkningar av omfattningen av kväve- och fosforförluster från gårdar som omfattas av ett tillstånd, i enlighet med artikel 10.3.
- f) Tabeller som visar procentandelen jordbruksmark som omfattas av undantag och som är täckt med klöver eller blåusern i vall och med korn/ärter med vallinsädd, i enlighet med artikel 10.4.
- g) En utvärdering av hur undantagets villkor tillämpas på grundval av kontroller på gårdsnivå samt information om gårdar som inte uppfyller villkoren, på grundval av de administrativa kontrollerna och fältbesiktningarna, i enlighet med artikel 11.
- h) Trender för djurantal och stallgödselproduktion per djurkategori i Danmark och på de gårdar som omfattas av undantag.

De rumsliga data som ingår i rapporten ska, i tillämpliga fall, uppfylla kraven i direktiv 2007/2/EG. Vid insamlingen av de uppgifter som krävs ska Danmark, i tillämpliga fall, använda den information som erhållits inom ramen för det integrerade administrations- och kontrollsystem som inrättats i enlighet med artikel 67.1 i förordning (EU) nr 1306/2013.

Artikel 13

Tillämpningsperiod

Detta beslut ska tillämpas till och med den 31 december 2018.

*Artikel 14***Adressat**

Detta beslut riktar sig till Konungariket Danmark.

Utfärdat i Bryssel den 16 maj 2017.

På kommissionens vägnar

Karmenu VELLA

Ledamot av kommissionen
